

ОСОБЛИВОСТІ МІЖНАРОДНОГО КРЕДИТУВАННЯ: МІЖНАРОДНИЙ ВАЛЮТНИЙ ФОНД І УКРАЇНА

Міжнародний кредит бере участь у регулюванні економіки. Розвиток світової економіки зумовив стрімке зростання обсягів міжнародного кредитування. Необхідність підвищення економічного зростання та макроекономічної стабілізації в країнах призводять до більшої зацікавленості в міжнародних кредитах. Кожна держава намагається створити умови для підвищення конкурентоспроможності своїх товарів. У сучасних умовах зростаючу роль у сфері розвитку міжнародних кредитних відносин відіграють міжнародні й регіональні фінансово-кредитні інститути. Вони допомагають збільшити масштаби і форми кредитування зовнішньоекономічної діяльності. Кредитні відносини мають важливе значення у міжнародних економічних відносинах будь-якої держави.

Міжнародний кредит – важлива складова сучасних міжнародних економічних відносин. Він являє собою сукупність кредитних відносин, що функціонує на міжнародному рівні, коли позичковий капітал переміщується з однієї країни в іншу.

Міжнародні відносини України у фінансово-економічній сфері можна розглядати в двох аспектах: по-перше, Україна як держава поки що фактично не має реального доступу на міжнародні фінансові ринки. Зовнішнє фінансування вона може отримати переважно з офіційних джерел. А головне офіційне джерело – це МВФ. І навіть можливе одностороннє фінансування з боку таких країн, як США, Японія, як правило, пов'язане з домовленостями з Фондом. По-друге, політика Фонду, яка проводиться в Україні і пов'язана з грошовою підтримкою, спрямована на стабілізацію соціально-економічної ситуації в Україні.

Кожна країна-учасниця, вступаючи у Фонд, робить відповідний внесок, який визначається встановленою квотою. Розмір такої квоти, що переглядається з періодичністю у п'ять років, розраховується на основі оцінки економічного потенціалу окремих країн у світовому господарстві. Відносно розміру квот визначається «вага» голосу кожної країни в керівництві Фондом та обсяг її можливих запозичень.

Україна ввійшла до складу МВФ 3 вересня 1992 р., одночасно ставши членом Світового банку. Україні було виділено квоту в 10678 акцій на загальну суму у 1,3 млрд дол. США. Валютну готівку за членство України в банку на суму 7,9 млн дол. внесли Нідерланди, що є країною-опікуном нашої держави в цій банківській структурі. Таким

чином, Україна, починаючи з 1994 р., отримує від МВФ кредити Stand-by. Варто зазначити, що частина цих коштів була направлена на фінансування дефіциту платіжного та торговельного балансів, а також поповнення золотовалютних резервів країни.

При наданні кредитів МВФ ставить перед країнами-боржниками деякі політичні та економічні умови, які втілюються у програмах перебудови економіки. Як правило, вказані програми охоплюють заходи, що належать до сфери бюджетно-податкової, кредитно-грошової політики, цінового механізму, зовнішньої торгівлі, міжнародних кредитних та валютно-розрахункових відносин

Україна має певний досвід використання міжнародного кредиту, у тому числі і кредитів Міжнародного валютного фонду. Загалом за всі роки співпраці Україна отримала від МВФ близько 27,8 млрд дол. Найбільші надходження коштів припали на 2009 і 2015 роки.

Обсяг зовнішнього фінансування, що його одержить Україна від міжнародних фінансових організацій і донорів в 2016 році, становитиме 8,87 млрд дол.

Зокрема, планується, що в 2016 році фінансування від МВФ становитиме 4,58 млрд дол., Світового банку – 0,21 млрд дол., Євросоюзу – 1,55 млрд дол., єврооблігації під гарантії США – 1 млрд дол. та інше фінансування – 1,53 млрд дол.

Згідно з даними НБУ, за підсумками 2015 року Україна одержала 11 млрд дол. за програмою МВФ і зв'язаним офіційним фінансуванням від країн-партнерів і міжнародних організацій. Крім того, Україна домовилася в 2015 році про відкриття валютних свопів на загальну суму 3,8 млрд дол. від Китаю, Швеції й Польщі.

Варто зазначити, що співробітництво України з міжнародними валютно-фінансовими організаціями має ряд позитивних, так і негативних наслідків. Серед позитивних наслідків слід виділити такі: створення достатніх валютних резервів для повернення кредитів із відсотками, підвищення рівня конкурентоспроможності національної економіки, підвищення кредитного рейтингу країни на світовому фінансову ринку; серед негативних – формування фінансової залежності країни від зовнішніх ресурсів, нарощення зовнішнього боргу держави, формування «споживацького» типу економіки.

Не зважаючи на негативні сторони, міжнародний ринок позичкових капіталів має важливе значення для розвитку світової економіки і зміцнення зовнішньоекономічних зв'язків більшості країн світу.